Załącznik nr 4 do Zarządzenia nr 021.39.2026 z dnia 22.10.2026 r. Dyrektora Szkoły Podstawowej im. Mikołaja Kopernika w Łękińsku

Procedura postępowania w przypadku usiłowania lub zamiaru śmierci samobójczej w Szkole Podstawowej im. Mikołaja Kopernika w Łękińsku

Podstawa prawna

1. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe (tekst jednolity z 2026 r., Dz. U. z 2026 r., poz. 820 z późn. zm.).
2. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (tekst jednolity z 2020 r., Dz. U. z 2020 r., poz. 1604 z późn. zm.).

Definicja

Usiłowanie samobójstwa to próba świadomego odebrania samemu sobie życia, najczęściej po to, by uwolnić się od sytuacji, której nie da się dłużej znosić.

Cele

Zapewnienie profesjonalnych działań pracowników szkoły gwarantujących poszkodowanym uczniom należytą opiekę i niezbędną pomoc.

Zakres

Procedura obejmuje i reguluje działania pracowników szkoły w przypadku usiłowania lub zamiaru śmierci samobójczej.

Osoby odpowiedzialne

1. Dyrektor.
2. Nauczyciele.
3. Pracownicy administracji i obsługi (zgodnie z zakresem obowiązków).

Opis działań

Postępowanie w przypadku zamiaru usiłowania lub zamiaru śmierci samobójczej.

1. Pracownik szkoły, który dowiedział się o zamiarze lub usiłowaniu samobójstwa ucznia natychmiast nawiązuje i podtrzymuje kontakt niewerbalny i werbalny z dzieckiem, następnie zawiadamia (np. za pośrednictwem innego ucznia lub telefonicznie dyrekcję szkoły).
2. Dyrektor szkoły zapewnia uczniowi bezpieczeństwo fizyczne poprzez:
   1) stałą obecność z uczniem osoby dorosłej (najlepiej pedagoga szkolnego lub psychologa),
   2) udzielenie (w razie potrzeby) pierwszej pomocy,
   3) zawiadomienie rodziców ucznia, pogotowia ratunkowego lub policji,
   4) izolację ucznia od rówieśników.
3. Dyrektor szkoły ponadto:
   1) zawiadamia organ nadzoru pedagogicznego o zaistniałej sytuacji,
   2) przekazuje ucznia rodzicom i ewentualnie służbom ratunkowym z przygotowaną wcześniej informacją o możliwości pomocy specjalistycznej dla ucznia i jego rodziców.
4. Następnie dyrektor organizuje:
   1) powołuje Doraźny Zespół Kryzysowy do zdiagnozowania sytuacji i podejmowania działań interwencyjnych i współpracy międzyinstytucjonalnej,
   2) zespół nawiązuje współpracę z instytucjami, które mogą pomóc w rozwiązywaniu sytuacji kryzysowej (Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, PCPR, inne),

3) interwencję w środowisku rówieśniczym prowadzoną przez pedagoga szkolnego lub psychologa albo inną osobę przeszkoloną w interwencji kryzysowej na terenie placówek oświatowych - w celu prewencji naśladownictwa i pomocy uczniom w odreagowaniu stresu,

4) spotkanie dla wychowawcy, nauczycieli uczących ucznia i Rady Pedagogicznej w celu:

   a) poinformowania o zaistniałej sytuacji i jej przebiegu,

   b) pomocy nauczycielom i pracownikom szkoły w odreagowaniu stresu psychicznego

   c) diagnozy sytuacji życiowej ucznia i formułowania sposobów pomocy uczniowi.

5. Dyrektor szkoły zapewnia monitoring i profilaktykę w celu:

1) Wspierania ucznia po zamiarze lub usiłowaniu samobójstwa i jego rodziny poprzez:

   d) pomoc w uzyskiwaniu przez ucznia i jego rodzinę wsparcia specjalistycznego (medycznego, psychologicznego),

   e) realizowania zaleceń zawartych we wskazaniach specjalistów opiekujących się dzieckiem.

2) Opracowania i wdrożenia na terenie szkoły zapobiegania samobójstwom uczniów poprzez:

   a) rozpoznanie uczniów z zaburzeniami osobowości i zaproponowanie im pomocy psychologicznej,

   b) nawiązanie bliższych kontaktów z młodymi ludźmi, rozmowy z nimi oraz staranie się, by ich zrozumieć i udzielić pomocy,

   c) zmniejszanie ich negatywnych emocji wynikających ze stresu psychicznego,

   d) zwracanie uwagi i uczenie się, jak w wypowiedziach i /lub w zmianie zachowania niewerbalnego rozpoznawać sygnały ostrzegające o samobójstwie,

   e) pomaganie w nauce uczniom o mniejszych umiejętnościach,

   f) zwracanie uwagi na przypadki wagarowania,

   g) destygmatyzacja choroby psychicznej i eliminowanie używania alkoholu i narkotyków,

h) ograniczenie dostępu uczniów do środków umożliwiających popełnienie samobójstwa,

i) podjęcie działań w miejscu pracy nauczycieli i innych członków personelu szkoły, zmniejszających stres zawodowy.

Postępowanie w przypadku śmierci samobójczej na terenie szkoły.

1. W przypadku śmierci samobójczej dokonanej na terenie szkoły dyrektor niezwłocznie kontaktuje się ze służbami medycznymi, rodzicami, policją, prokuraturą oraz organem nadzoru pedagogicznego i organem prowadzącym szkołę.
2. Dyrektor szkoły powiadamia rodziców o wydarzeniu. Organizuje i udziela pomocy służbom ratowniczym i policji w przypadku ich działań.
3. Wyznacza osobę odpowiedzialną do kontaktów z mediami.
4. Podejmuje decyzje o dalszej pracy szkoły w danym dniu.
5. Organizuje interwencję grupową dla uczniów i nauczycieli.

Postępowanie w przypadku śmierci samobójczej poza szkołą.

Dyrektor szkoły podejmuje następujące działania w sytuacji śmierci samobójczej poza szkołą:

1. powiadamia nadzór pedagogiczny i organ prowadzący szkołę,
2. organizuje interwencję w środowisku rówieśniczym ucznia i nauczycieli.

Sposoby gromadzenia danych

1. Rejestr wypadków.
2. Dokumentacja powypadkowa.
3. Protokoły (notatki) dyrektora i instytucji zewnętrznych.
4. Dokumentacja pedagogiczna nauczycieli.

Techniki i narzędzia monitorowania

1. Obserwacja – arkusz obserwacji.
2. Analiza dokumentacji – notatki.
3. Rozmowa – notatki, wnioski.

Sposoby prezentacji wyników wdrażania procedury

Przekazywanie uogólnionych wniosków z monitorowania i ewaluacji – podczas posiedzenia rady pedagogicznej podsumowującego roczną pracę szkoły.

Ewaluacja

Sformułowanie oceny przydatności i skuteczności podejmowanych działań w odniesieniu do celów, ewentualne modyfikacje procedury.